

Satakunnassa

21.10.2021

ITE-taiteen etsintää, esittelyä ja edistämistä Satakunnassa

KATSAUS HANKETOIMINNAN LOPPUVAIHEESEEN

ITE Satakunnassa -hanke

ITE Satakunnassa: Pyhäjärvisuudun kartoitusuhanke

YLEISTÄ HANKKEEN TOTEUTUMISESTA JA TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

- Hankkeen alkuvaiheessa keväällä ja kesällä 2020 saatiin ensimmäiset ilmiannot maakunnan ITE-taiteilijoista. Koronapandemia vaikeutti ennakkosuunnitelman mukaista jalkautumista taiteilijoiden koteihin samoin kuin taidekohteiden pitämistä avoinna yleisölle. Taiteilijatapaamiset ja dokumentointi viivästyivät, ja tästä syystä hankkeelle anottiin ja saatiin jatkoaikaa vuoden 2021 loppuun saakka.
- Pidentyneen aikataulun myötä vihjeitä taiteilijoista kertyi kaiken aikaa lisää. Kartoittajat tekivät haastattelukäyntejä niin paljon kuin oli mahdollista. Hankkeen määrälliset tavoitteet ylittyivät huomattavasti. Hankkeen palkkakuluihin tehtiin ohjausryhmän puoltamana lisäys, mutta palkkakulut ylittyivät hieman tästäkin. Toisaalta ostopalvelut alittuivat. Myös matkakuluissa saatiin säästöjä viisaalla reittisuunnittelulla sekä koronatilanteen vuoksi toteutumatta jääneiden tapahtumien vuoksi. Talkootunteja kertyi yli tavoitteiden.
- Erillisessä Pyhäjärvisuudun kartoitusohjelmassa talousrakenteen toteuma oli samansuuntainen. Hankkeen aikataulu oli alun alkaen suunniteltu vuoden 2021 loppuun.
- Hankesuunnitelmassa oli varauduttu pienimuotoiseen näyttelytoimintaan. Kun Maaseudun Sivistysliiton Vuoden 2021 ITE-taiteilijan valinta kohdistui raumalaisuuteen *Jori Tapio Kalliolaan*, hyödynnettiin tilaisuutta, ja yhteistyössä RaumArsin kanssa tarjottiin Kalliolalle kesänäyttelyn ja residenssitäiteilijana toimimisen mahdollisuus Raumalle Sepän taloon.
- Maaseudun Sivistysliitto käytti hankkeen ulkopuolista rahoitusta, jonka avulla hankkeessa koottuja taiteilijaesittelyjä ja asiantuntija-artikkeleita sekä kuva-aineistoa pystyttiin julkaisemaan kirjan muodossa. Näin tämä tulevaisuuden tavoitteeksi asetettu julkaisu saatiin palvelemaan hankkeen tulosten levitystä jo hankkeen aikana.

ITE-TAITEILIJOIDEN ETSINTÄ JA DOKUMENTOINTI

Hankesuunnitelmassa tavoitteeksi oli asetettu 10–20 taiteilijavihjetä ja 5–10 dokumentointia. Ilmiäntöjä saatiin kaikkiaan 86 ja dokumentointikäyntejä tehtiin 62. Pyhäjärvisuudun hankkeen tavoitteet olivat 5–10 vihjetä ja 3–5 dokumentointia; tulokseksi saatiin 17 ilmiäntöä ja 13 dokumentointia. Tavoitteet ylittyivät moninkertaisesti, ja hankkeiden tulokset kertovat satakuntalaisten rikkaasta kansanluovuudesta. Ilmiäntöjen ja dokumentointien määrät Leader-alueittain olivat:

- Pohjois-Satakunta Leader 21/17
- Karhuseutu Leader 37/27
- Ravakka Leader 22/15
- Joutsenten reitti Leader 6/3 (kartoituksia tehty myös Pirkanmaan ITE-hankkeessa)
- Pyhäjärvisuutu Leader 17/13

Taulukko kuntakohtaisesta jakaumasta:

	ILMIANTOJA	KÄYNTJÄ
Pohjois-Satakunta Leader		
Honkajoki	1	1
Jämijärvi	0	0
Kankaanpää	8	5
Karvia	3	2
Merikarvia	3	3
Pomarkku	2	2
Siikainen	4	4
Karhuseutu Leader		
Harjavalta	3	3
Kokemäki	7	4
Luvia	1	1
Nakkila	2	2
Pori	21	14
Ulvila	3	3
Ravakka Leader		
Eurajoki	4	2
Rauma	18	13
Joutsenten reitti Leader(*)		
Huittinen	6	3
Pyhäjärviseuutu Leader(**)		
Eura	11	9
Köyliö	2	2
Säkylä	4	2

(* Kartoituksia tehty myös Pirkanmaan ITE-hankkeessa

(** Kartoitukset tehty erillisen hankkeen puitteissa

HANKKEEN VIESTINTÄ JA ITE-TAITEILIJOIDEN ESITTELYT

Satakunnassa toteutettujen kahden erillisen ITE-kartoitushankkeen viestintää tehtiin yhteistyössä, tavoitellen koko maakunnan kattavaa synergiaa. Pienemmän ja myöhemmin alkaneen Pyhäjärviseuudun hankkeen taiteilijaesittelyt ja uutiset koottiin ITE Satakunnassa -hankkeessa perustetuille viestinnän alustoille.

KOTISIVUT JA SOME-KANAVAT

- www.msl.fi/itetaide: MSL:n kotisivut uudistettiin vuonna 2021 ja sinne avattiin uusi ITE-taiteen multisaitti, jossa julkaistaan ITE-taiteesta koskevat uutiset, blogit ja tapahtumat. Sivulle on tuotettu 8 uutta taiteilijaesittelyä Satakunnasta suomeksi ja englanniksi. Alasivu www.itesatakunnassa.fi esittelee Satakunnan ITE-hankkeiden perustiedot. Sivun materiaalipankissa on [ITE Satakunnassa -kirja](#) maksutta vapaasti ladattavissa.
- www.itenet.fi: ITE-taiteen portaali, jossa Satakunnan uutiset ovat osana valtakunnallista ITE-taiteen informaatiota ja esittelyjä.
- www.epressi.com: hankkeen mediatiedotteet ja lehdistökuvat.
- [FB-sivu ITE Satakunnassa](#) kasvatti kaiken aikaa seuraajiansa määrää: syyskuussa 2021 seuraajia on jo 833. Facebookissa Maaseudun Sivustysliiton, ITE-taiteen ja Leadereiden sivut

sekä useat kuntakohtaiset sivut ovat jakaneet postauksia edelleen. Parhaat päivitykset ovat tavoittaneet tuhansia näkijöitä.

- Instagramissa on käytetty tiliä [@ITE-taide](#) (834 seuraajaa).
- MSL:n YouTube -kanavan [ITE Satakunnassa](#) -soittolistalla julkaistiin 6 taiteilijaesittelyä. Satakuntalainen Taidekoti Ylén on lisäksi mukana [ITE Hämeessä](#) -listalla julkaistulla ITE-ympäristöjen koostevideolla. Videoilla on ollut yli kaksi tuhatta katselua.

GOOGLE MAPS, RETKIPAikka, TRIP ADVISOR

- Ohjausryhmän päätöksellä hankkeessa löydettyjä ITE-taidekohteita on esitelty painetun kartan asemesta verkkoalustoilla, joita matkailijat ja retkeilijät käyttävät jo entuudestaan.
- Esittelyjä varten hankittiin ostopalveluna tavallisen valokuva-aineiston lisäksi 360 asteen kuvauksia valituista pääkohteista.
- ITE-taiteen kohteita vietiin GoogleMapsin kartta-alustalle hakusanalla 'ite taidekohde'. GoogleMapsin lähettämät seurantalapalautteet osoittavat, että aineistoja on käyty katsomassa erittäin aktiivisesti, kymmeniä tuhansia kertoja. Alustan valinta on näin osoittautunut oikeaksi ja osuvaksi. Kartta-aineisto on huomioitu myös kansainvälisellä Facebook-sivustolla [Outsider Art Environments Europe](#).
- Suomen suosituimman retkeilijöitä palvelevan sivuston [Retkipaikan](#) kanssa aloitettiin yhteistyö. Satakunnasta saatiin sivustolle Väinö Ylénin taiteilijakoti Kodisjoelta.
- TripAdvisorin hyödyntäminen olisi tulevaisuudessa mielekästä, kun kansainvälinen matkailu avautuu pandemian jälkeen.

MEDIA

Hankkeen medianäkyvyys on ollut huomattava.

- ITE-taiteilijoista on ollut hankkeen aikana haastatteluja ja esittelyjä hankealueen viestimisissä.
- Erityisen kiinnostuksen kohteena mediassa on ollut Jori Tapio Kalliola Vuoden 2021 ITE-taiteilijaksi valintansa ja Raumalla toteutetun näyttelyn johdosta. Nostoja ja artikkeleita ovat julkaisseet maakunnan omien medioiden lisäksi mm. MTV, Helsingin Sanomat, Aamulehti, Turun Sanomat, Keskisuomalainen.
- Kokemäkeläisen Anna-Liisa Siivosen näyttely sai paikallislehdissä näkyvyyttä.
- Kai Hyvärisen näyttely Lastuja laineilla Rauman merimuseossa nousi syksyllä esiin sekä alueen lehtiin että radioon.
- ITE Satakunnassa -kirjaa on esitelty mediassa.
- Hankkeen kartoittajana työskennellyt Veli Granö sai työstään ITE-taiteen hyväksi Kalevalaseuran Akseli Gallen-Kallela -palkinnon, ja tämä huomioitiin laajasti lehdissä kautta maan.

VERKOSTOISSA TOIMINTA EDELLISEN KATSAUKSEN JÄLKEEN

- RaumArsin kanssa tehty yhteistyö osoittautui oleellisen merkittäväksi. RaumArs tarjosi tilat Jori Tapio Kalliolan *Tuonelan kurkistuksia – taivaalle pyrkimisiä* -näyttelylle ja kutsui Kalliolan kesäkuun 2021 ajaksi residenssitäiteilijäksi. Veli Granö toimi näyttelyn kuraattorina. Näyttelyn avajaiset ja tiedotustilaisuus sekä residenssitoiminta toteutettiin yhteistyössä RaumArsin ja ITE-hankkeen kesken. Näyttely sai hyvän suosion, 750 kävijää. RaumArs on halukas tarjoamaan ITE-taiteilijoille residenssijaksoja myös tulevaisuudessa.
- Taiteen edistämiskeskuksen kanssa tehtiin tärkeää ja tulevaisuuteen kantavaa yhteistyötä. Taike tuki ITE Satakunnassa -julkaisun visuaalista toteutusta. Taiken outsider-taiteen läänintaiteilija Esa Vienamo organisoii Kalliolan näyttelyn yhteyteen työpajat lähialueella toimiville erityistä tukea tarvitseville taiteentekijöille sekä järjesti Granön ja Kalliolan yleisöluentotilaisuuden Rauman kirjastossa.

- Taiken, Kettuki ry:n ja Maaseudun Sivistysliiton kesken toteutui valtakunnallinen [toimintaympäristön analyysi](#), johon koottiin tietoa itseoppineiden ja erityistä tukea tarvitsevien taiteilijoiden näkemyksistä ja toiveista; kyselyä kohdennettiin myös satakuntalaisille ITE-taiteilijoille ja taidekentän toimijoille.
- Hanke teki yhteistyötä SataKyltien ja Leader Pyhäjärvisuudun kanssa joulukuussa 2020, kun Veli Granö vieraili KyläKulttuuri-illassa luennoimassa aiheesta ”ITE-toiminnan mahdollisuuksia kyläyhdistyksissä”.
- Yhteistyö Rauman taidemuseon kanssa käynnistyi. Museon näyttelyohjelmaan on sovittu ITE-taiteen näyttely kesäksi 2023.
- ITE-taiteen kesäkaupunki Parkano on vuotuisissa ulkoilmanäyttelyissään huomionnut hyvin satakuntalaiset taiteilijat; kesällä 2021 näyttelyssä oli mukana porilaisen Irja Alisen, euralaisen Hanna Vinhon ja raumalaissyntyisen Jori Tapio Kalliolan teoksia. Matkailijat löysivät hyvin näyttelyn, ja varovainen arvio kävijämäärästä on 15.000.
- Ilomantsissa järjestetyssä MSL:n valtakunnallisessa Ihmeiden ILO!TALO -näyttelyssä oli Satakunnasta mukana lavialainen Hanna Viitala. Näyttely tavoitti 5.000 kävijää.
- Kokkolassa K.H.Renlundin museon ITE pilvessä -näyttelyssä Satakuntaa edusti Irja Alinen.
- Maaseudun Sivistysliiton retkikunta kävi tutustumismatkalla satakuntalaiseen ITE-taiteeseen ja kulttuuriympäristöihin, kohteina Teuvo Jalosen pihaveistokset Porissa ja metsäpuisto Eurajoella, Väinö Ylénin taidekoti Kodisjoella, MSL:n puheenjohtajan kotipihaan Noormarkkuun viety karhunveiston suomenmestarin teoslahjoitus sekä Pyhäjärvisuudun hankealueen puolella Kauttuan ruukinpuisto Eurassa.
- Talonpoikauskulttuurisäätiön kanssa tehtiin yhteistyötä säätiön podcast-sarjassa. Veli Granö ja Raija Kallioinen olivat Juha Kuisman haastateltavina ITE-taiteesta. Lähetys tuli ulos vuoden 2021 alussa ja on edelleen [kuunneltavissa](#).
- Maaseudun Sivistysliiton ITE-kartoitushankkeiden kesken tehtiin alueiden välistä yhteistyötä. Hämeen ITE-kartoitushankkeen vetovastuulla toteutettiin 15.2.2021 webinaari ITE-taideympäristöjen ylläpidon haasteista, erilaisista ratkaisumalleista ja kohteiden matkailullisesta käytöstä. Satakunnasta malliesimerkkeinä olivat Taidekoti Ylén, josta alustuksen piti Mirja Mattila sekä pohjoisen Satakunnan alueelta Taiteiden reitti, jota esitteli Karvian kunnanjohtaja Tarja Hosiasluoma.
- Hankkeiden kesken tehtiin yhteistyötä osallistuen MSL:n järjestämiin kansainvälisiin webinaareihin What is Outsider Art 11.6.2020 ja Art on the Outside 22.6.2021.

DOKUMENTOINTI JA TALLENNUS

- Kevätkauden 2021 suuri ponnistus oli kartoitusaineiston lajittelu ja koodaus Collecte-tietokantaan tallennettavaksi.
- Aineisto on tietokannassa otsaketasoisesti sekä pilvipalveluun tallennettuna siinä muodossa, että se voidaan viedä massasiirtona tietokantaan. Siirto tehdään hankerahoituksen ulkopuolisena asiantuntijatyönä, kun tietokannan massasiirto-ominaisuus tulee tuotantoon.
- Lähivuosien jatkopolkuna on ITE-taiteen tietokantasisältöjen vaiheittainen vieminen finna.fi-hakupalveluun, jolloin aineistot tulevat entistä laajemman yleisön saavutettaviksi.

MATKAILUA PALVELEVAT TOIMENPITEET

Hankkeessa toteutettiin merkittävimpien kohteiden korkealaatuinen valokuvaus yhteensä 55 kohteessa. Keskeisimmässä yleisölle avoimissa kohteissa tehtiin myös 360 asteen kuvauksia. Kuva-aineistoa hyödynnettiin matkailutarpeisiin GoogleMaps -palvelussa, johon toteutettiin 19 karttapistettä. Karttapisteet auttavat matkailijoita löytämään kohteet hakusanalla 'ite taidekohde'. Kymmenet tuhannet kävijät ovat tutkineet karttapisteitä jo hankkeen kuluessa. Karttapisteet ovat pysyviä ja niitä voidaan täydentää ja päivittää vielä hankkeen päätyttyä. Kuva-aineistoa on hyödynnetty kattavasti myös viestinnässä sekä julkaisussa.

- 360 asteen kuvauskohteita olivat:
 - Väinö Ylénin taidekoti, Kodisjoki/Rauma
 - Mauno Suonpään Pahkapatariisi, Huittinen
 - Karvian tienvarsinuket, Karvia
 - Airi Ruokoski & Marja-Liisa Alanissi, Patosillantie, Pomarkku
 - Tuula Paavola, Rauma
 - Tuomo Salonen, Luvia ja Eurajoki (2 kohdetta)
 - Taisto Surakka, Merikarvia
 - Irja Alinen, Pori
 - Leena Toronen, Rauma
 - Kodiksammin Varjeltu kylä -yhteisöteos, Rauma
 - Äijäpatsaat, Nakkila, Harjavalta, Kokemäki (7 kohdetta)
 - Henri Larikka, maalivahtipatsaat, Vampula, Huittinen
- Pyhäjärvisuodun hankealueella kohdekuvauksia on tehty 16 kohteessa. Karttapisteeksi GoogleMapsiin on viety Pelimannimäki Köyliöstä.
- ITE Hämeessä ja ITE Pohjois-Savossa -hankkeiden kanssa on tehty yhteistyötä Google Maps -kohteiden toteutuksen suunnittelussa ja kokemusten jakamisessa. Tavoitteena on saada karttapohja kattavammaksi palvelemaan matkailijoita. Matkailullisesti merkittäviä ITE-taidekohteita muualtakin Suomesta on viety kartalle hankkeen ulkopuolisin toimin.
- Maaseudun Sivistysliitto toteutti keväällä 2020 ja keväällä 2021 valtakunnalliset viestintäkampanjat ITE-kohteiden esittelemiseksi kotimaan kesämatkailijoille. Kesällä 2021 toteutettiin some-kampanja ”ITE-Suomi kutsuu kesämatkailijaa”. MSL:n uusien kotisivujen ITE-taiteen multisaittiin on luotu esittelypaikka ”[ITE-kohteet](#)”, jossa alkuvaiheessa ovat Satakunnasta Taidekoti Ylén, Teuvo Jalosen [veistospuisto](#) ja Mauno Suonpään [Pahkapatariisi](#). Jatkossa alustalle on tavoitteena päivittää muidenkin, yleisölle avoinna pidettävien kohteiden ja tapahtumien tietoja.
- Karvian kunnan kanssa aloitettua yhteydenpitoa on tavoitteena jatkaa ITE-taidekohteiden matkailullisen kehittämisen merkeissä osana MSL:n valtakunnallista ITE-taiteen matkailuhanketta, jota Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee.

ITE SATAKUNNASSA -KIRJA

Hankkeessa koottuja taiteilijaesittelyjä, asiantuntijakirjoituksia ja korkealaatuisia valokuva-aineistoa hyödyntäen julkaistiin toukokuussa 2021 Veli Granön päätoimittama *ITE Satakunnassa* -kirja.

Kirjassa on esittelyt yli seitsemästäkymmenestä ITE-taiteilijasta. Lisäksi on artikkeleita satakuntalaisesta kansanluovuudesta ja mielenmaisemasta sekä ITE-taiteen nykytilasta. Artikkelit tuovat esiin satakuntalaista huumoria, omaperäistä kansanluovuutta ja myös yhteisöllisyyttä.

Kirjan toimittivat hankekartoittajina toimineet Veli Granö ja Elina Vuorimies, ulkoasun toteutti Marko Mäkinen ja kustantajana toimi Maaseudun Sivistysliitto. Kirjan julkaisemisen hankkeen saamalla jatkoajalla teki mahdolliseksi hanketyönä toteutettu sisältö sekä hanketoimijan muista lähteistä saama ulkopuolinen rahoitus taitto- ja painotyön kuluihin.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin